

MOKYTOJAS AK

Gal seniai, o gal ir nelabai gyveno vargingas žmogelis ir turėjo sūnų. Kai berniukui sukako septyneri, tėvas, pasitaręs su motina, nutarė vaiką leisti į mokslus. Išėjo juodu su sūnumi pas mokytoją. Kai pusiaukelėje pasiekė tiltą, tėvas, mąstydamas apie visus savo vargus, karčiai atsiduso:

– Ak!

Sulig tais žodžiais iš po tilto išlindo ponaitis ir paklausė:

– Kam tu, žmogau, mane šauki?

Mat jo vardas buvo Ak. Žmogus, nieko neslėpdamas, papasakojo, kad veda sūnų pas mokytoją. O ponaitis pasiūlė pats vaiką išmokyti. Ir dar pinigų neimti. Tik turėsiąs žmogelis vaiką jam palikti trejus metus.

– Gerai, – apsidžiaugė tėvas.

Greitai tie metai prabėgo, nuėjo tėvas vėl prie to tilto. Pasišaukė Ak ir klausia:

– Ar išmokei vaiką?

– Išmokiau, bet dar ne visko. Ateik po trejų metų, – atsakė ponaitis.

Palaukė tėvas dar trejus metus, nuėjo antrą kartą:

– Ar išmokei vaiką?

– Išmokiau, bet dar negana. Noriu, kad tavo sūnus mokėtų tiek pat, kiek aš. Ateik dar po trejų metų.

Išėjo tėvas susikrimtęs, bet čia jį pasivijo sūnus ir sako:

– Taip lengvai mokytojas tau manęs neatiduos. Kai ateisi trečią kartą, mokytojas parodys tau pulką karvelių ir lieps išsirinkti savo sūnų. Rinkis tą, kuris ištis dešinį sparną, ten aš būsiu.

Dar po trejų metų tėvas vėl nuėjo pas ponaitį Ak ir klausia:

– Ar išmokei mano sūnų?

– Išmokiau, galėsi vestis.

Paleido Ak pulką karvelių ir klausia:

– Kuris tavo sūnus?

– Štai tas, kuris dešinį sparną tiesia, – atsakė tėvas.

– Gerai. Jei jau pažinai, tai ir veskis.

Parsivedė tėvas sūnų namo, klausinėja, ko tas išmokęs, o sūnus sako:

– Kitą sekmadienį bus didelis turgus. Aš pasiversiu į paršą, o tu vesk mane parduoti. Prašyk šimtinės. Mane patį ramiai parduok, tik niekam neduok virvės, už kurios būsiu pririštas.

Kai tik žmogus nusivedė paršą į miestą, tuojau jį apspito pirkliai, klausinėja, kiek jis nori už tokį puikų gyvulį. Netrukus atsirado ir pirkėjas, pasiruošęs pakloti visą šimtą. Pardavė žmogus tą paršą, tik virvę pasiėmė. Parėjęs namo rado grįžusį sūnų. Suprato tėvas, kokie velniški sūnaus mokslai buvo, džiaugiasi, kad ir pinigų turi, ir vaiką.

Po savaitės pinigai pasibaigė. Sūnus ir vėl sako:

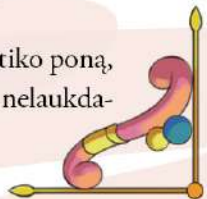
– Dabar aš pasiversiu į jautį – vesk mane parduoti. Prašyk trijų šimtų, bet pavadžio neparduok, sau pasilik!

Sekmadienį tėvas nusivedė jautį į miestą. Vos sustojo turgaus aikštėje, tuoj pirkliai supuolė – visi nori tokį gyvulį pirkti. Gavo tėvas tris šimtus už jautį, nors ir be pavadžio. Sugrįžo namo, o sūnus jau ir čia.

Po savaitės ir vėl pasibaigė pinigai. Sūnus sako tėvui:

– Aš pasiversiu žirgu, vesk tu mane parduoti. Prašyk šešių šimtų, bet joku būdu neparduok kamanų.

Sulaukęs turgaus dienos, tėvas nuvedė žirgą į miestą. Iškart sutiko poną, kuriam žirgas labai patiko. Paprašė tėvas šešių šimtų, tas, nieko nelaukda-

mas, ir moka, bet kartu nori kamanas gauti.

– Kur aš, – sako, – nupirkęs arklį, eisiu dar kitų kamanų ieškoti. Ar tu, seni, paikas?

Ir kuo labiau tėvas prašė, tuo labiau ponas širdo. Galų gale, išsitraukęs dar dešimtinę, tėškė sakydamas:

– Laikyk, už tiek dvejas kamanas nusipirksi, o šitas aš imu.

Išsigando žmogelis ir atidavė žirgą kartu su kamanomis.

Nunarino žirgas galvą, ausis nuleido, mat pažino, kad tas ponas – jo senasis mokytojas Ak. O Ak tuojau nusivedė žirgą į kalvę pakaustyti. Kalviui liepė žirgą pririšti taip, kad tas priekinėmis kanopomis žemės nesiektų. Šis taip ir padarė, kaip ponas liepė, o pats nuėjo pasagų ruošti.

Tuo metu pro šalį traukė pulkas studentų. Visi praėjo, tik paskutinis, pastebėjęs, kad tarpdury kabaliuoja už kaklo pakabintas žirgas, pagailėjo gyvulio ir pasišokėjęs numovė kamanas nuo galvos. Tuoj žirgas virto karveliu ir kaip įmanydamas greičiau nuskrido. Tai pamatęs ponas pasivertė vanagu ir puolė jį vytis.

Prilėkęs marias, karvelis pasivertė ešeriu ir nėrė vandenin. Tada ponas pasivertė lydeka ir vėl vejasi mokinį. Vejasi ir dar šaiposi:

– Atsigrėžk, pasibučiuosim!

O ešeris atkerta:

– Pabučiuok man pirma į pasturgalį!

Pasiekė ešeris krantą, o ten mergina drabužius skalbia. Jis užsoko ant liepto ir pasivertė žiedu. Mergina, pamačiusi žiedą, pačiupo jį ir ant piršto užsimovė. Žiedas jai ir šnabžda:

– Ateis ponas manęs pirkti, bet tu neparduok. Geriau nusimauk nuo piršto ir trenk į žemę. Kitaip prapulsi.

Kitą rytą iš tiesų atėjo turtingas ponas ir siūlo merginai didelius pinigus už žiedą. Bet mergina nesutinka parduoti. Ponas užsispyrė, vis derasi, tada mergina užpyko ir, nusimovusi žiedą, šveitė į žemę. Tuoj pabiro aguonos. Ponas pasivertė gaidžiu ir puolė tas aguonas lesti – lesė lesė, kol visas sulesė,

tada užvertė galvą ir užgiedojo.

Tik nepamatė ponas, kad vienas grūdelis buvo nusiritęs po merginos koja. Pavirto jis vanagu, puolė gaidį ir nusuko jam sprandą – tik dūmai parūko. Taip mokinys išsivadavo iš velnio valdžios.

